

דף פעילות בעקבות התערוכה 'אמנות בשואה'

1. חשבו לרגע על הכותרת 'אמנות בשואה' – ישנם רבים שמרגישים פער ומתח בלתי נסבל בעצם צירופן של שתי המילים הללו - מדוע? האם גם אתם שותפים לתחושה זו?

2. מרסל ינקו, תחת מגף הקלגס הנאצי: התבוננו היטב בציור זה. יש פרוקס וניגוד מסויים בין שתי הדמויות, פרדוקס שאולי גם מהווה תקווה – מהם?

3. **פליקס נוסבאום, הפליט:** בתמונה ישנם כמה וכמה עצמים (=אובייקטים) שרומזים לכאורה לאפשרות של הפליט לעזוב את מקומו ולהינצל. אתרו את העצמים הללו והתבוננו היטב האם הם אכן מאפשרים בריחה ומילוט או שאולי הם רומזים שאין לפליט שום אפשרות להינצל

4. **בן ציון שמידט, הפינוי; ג'ררד פולק, קילוף תפוחי אדמה במחבוא:** כל פליט נדרש לאסוף את חייו הקודמים ולקחת רק מה שניתן לטלטל לקראת מסעו. התבוננו בשני הציורים – כיצד באה לידי ביטוי בכל אחד מהציורים 'אריזת החיים'? מה התחושות של הדמויות ביחס לשינוי שעבר עליהם?

5. **ארנולד דגני, מחנה יהודי:** מה בא לבטא הניגוד בין הקווים המטושטשים של גדרות המחנה והשומר לעומת הקווים הברורים שבהם מצוייר השלט והכיתוב שעליו?

6. **אלכסנדר בוגן, פרטיזן; יהודה בקון, לזכר הטרכספורט הציכי לתאי הגזים:** בשני הדיוקנאות ניצבת במרכז דמות אנושית המתוארת בקווים עבים ומעטים יחסית, ואולם שני הציורים מספרים סיפור הפוך. כיצד ההבדלים בקווי המתאר של הדמויות וביחס שלהם כלפי הסביבה מספרים את הסיפורים המנוגדים?

7. **יאן בורקה, מגורשים:** מהן התחושות שמתעוררות אצלכם לנוכח הציור? הסבירו כיצד הפרספקטיבה של הציור קשורה לתחושות שהוא מעורר.

8. **גלגולו של אדם, גטו טרזין:** מה לדעתכם צריכה להכיל התמונה הבאה, ומה עשוי להיות כתוב בה?

9. **לאו (לאב) האס, בלדת גטו טרזין:** מדוע העץ השדוף נמצא בלב התמונה?

10. **מלווה שאלק (מלווינה שאלקובה), מנוחה:** האם אכן האשה נחה בציור זה? האם אכן ניתן לנוח?

שימו לב לדמויות שברקע

11. **יוסף קובנר, רחוב בגטו לודז':** מה מבטאים כתמי הצבע הרבים בציור? האם לדעתכם אלו אנשים או

צל של אנשים?

12. **קרל דויטש, "וישבת ביום השביעי" (בראשית ב, ב):** במה שונה ציורו של דויטש מכל יתר הציורים

בתערוכה התייחסו הן לתוכן הציור והן לקומפוזיציה שלו (האופן שבו הוא מצויר). האם בכל זאת אתם יכולים למצוא ביטוי לשואה ולתחושותיו של דויטש כלפי המתרחש?

13. **פטר גינז, נוף ירח:** למה לדעתכם הרחיק גינז עד לירח כדי לתאר את כדור הארץ?

14. **שרלוטה סלומון, דיוקן עצמי:** קראו את תולדות חייה של שרלוטה סלומון והתבוננו בדיוקנה – מה

לדעתכם היא מנסה לומר לנו?

15. **הלינה אולומוצקי, רוכל סרטי זרוע; צבי הירש שיליס, תושב הגטו עונד תלאי צהוב:** התבוננו בשני הציורים על היחס בין הדמות לבין המגן דוד שהיא נושאת. מהי התודעה העצמית של כל אחת מהדמויות כלפי אות הזיהוי שנכפה עליה?

16. **אילקה גדה, דיוקן עצמי בגטו:** מדוע לדעתכם העיניים של אילקה הן החלק האפל ביותר בציור?

17. **זינובי טולקאצ'ב, טלית קטן:** האם לדעתכם הטלית רוצה להתנתק ולעזוב את מיידנק או שאולי היא רוצה להשאר?

18. לאחר השואה אמר הפילוסוף תיאודור אדורנו 'לכתוב שירה אחרי אוושוויץ זו ברבריות', ובכך הוא טען שעל רקע זוועות השואה אין מקום עוד ליצירת אמנות. האם לדעתכם הפרפר הצהוב שנבחר כסמל התערוכה מתוך הציור "אביב אחד" של **קרל רוברט בודק וקורט קונרד לב**, ויחד איתו התערוכה כולה מבטאים עמדה אחרת, ואם כן מהי?
